

«Зірка полин»: 40 років Чорнобильської катастрофи

Інформаційний список літератури

Управління культури та охорони культурної спадщини
Черкаської обласної державної адміністрації

Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова бібліотека
імені Тараса Шевченка» Черкаської обласної ради

**«Зірка полин»:
40 років Чорнобильської катастрофи**

Інформаційний список літератури

Черкаси 2026

Укладачки

В. М. Поліщук-Левченко

А. І. Левченко

Редакторка

О. І. Дяглюк

«Зірка полин»: 40 років Чорнобильської катастрофи : інформ. список літ. / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комунал. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; уклад.: В. М. Поліщук-Левченко, А. І. Левченко. – Черкаси, 2026. – 15 с.

Інформаційний список літератури містить матеріали про одну з найтрагічніших сторінок в історії України – техногенну аварію на Чорнобильській атомній електростанції, вплив радіаційного опромінення на здоров'я людей, природні ресурси України, зокрема й Черкащини, а також спогади про земляків-ліквідаторів.

Видання адресоване широкому колу користувачів.

«Зірка полин»: 40 років Чорнобильської катастрофи

Страшний калейдоскоп:
в цю мить десь хтось загинув.
В цю мить. В цю саму мить. У кожному із хвилин.
Розбився корабель. Горять Галапагоси.
І сходить над Дніпром гірка зоря-полин.
Костенко Л. Страшний калейдоскоп

Аварія на ЧАЕС сталася 26 квітня 1986 року. Рівно 40 років тому вибухнув ядерний реактор... Після вибуху й пожежі утворилася радіоактивна хмара, яка накрила не лише територію України, а й території багатьох європейських держав: Білорусі, Швеції, Австрії, Норвегії, Німеччини, Фінляндії, Греції, Румунії, Словенії, Литви, Латвії та інші.

Внаслідок наймасштабнішої екологічної та техногенної катастрофи в новітній історії багато українців назавжди залишили свої домівки, сотні сімей втратили рідних через підступну й невидиму зброю...

1. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи : закон України від 27 лют. 1991 р. № 791а-XII // Голос України. – 1991. – 21 берез. (№ 55). – С. 6–7.

2. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи : закон України від 28 лют. 1991 р. № 796-XII // Голос України. – 1991. – 27 берез. (№ 59). – С. 3–8.

3. Про вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та про заходи, пов'язані з 40-ми роковинами Чорнобильської катастрофи : Постанова Верховної Ради України від 4 груд. 2025 р. № 4716-IX // Голос України. – 2025. – 11 груд. (№ 238). – С. 3.

4. Про утворення Організаційного комітету з підготовки та проведення у 2026 році заходів щодо вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у зв'язку з 40-ми роковинами Чорнобильської катастрофи : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 21 січ. 2026 р. № 54-р // Уряд. кур'єр. – 2026. – 29 січ. (№ 24). – С. 5.

5. Бойко, О. Чорнобильська катастрофа та аналіз нормативно-правової бази з питань соціального захисту учасників ліквідації наслідків

аварії на ЧАЕС (грудень 1991-2010 рр.) / Олександр Бойко // Краєзнавство. – 2023. – № 3/4. – С. 137–146. – Бібліогр.: с. 146.

6. Соціальні аспекти наслідків аварії на Чорнобильській АЕС мовою документів : [матеріали ЦДАВА, ЦДАГО, ДАКО й архіву Верховної Ради України, які публікуються вперше] // Укр. іст. журн. – 2016. – № 3. – С. [142]–171. – Бібліогр. в підрядк. прим.

7. Мікульонок, І. О. Біль Чорнобиля на київській околиці : [Меморіальний комплекс «Героям Чорнобиля», який розташований на Вигурівщині-Троєщині] / І. О. Микульонок // Країна знань. – 2016. – № 3/4. – С. 36–37.

8. 30 років від часу аварії на Чорнобильській атомній електростанції : [фото-карта України пам'ятників ліквідаторам аварії на ЧАЕС] // Світогляд. – 2016. – № 4. – С. [40–41].

9. Бобро, Д. Як нам жити з Чорнобилем? : [радіац. аварія та її наслідки] / Дмитро Бобро // Віче. – 2021. – № 7/8. – С. 21–24.

10. Джура, Н. М. Екологічні виміри Чорнобильського лиха : [антропog. проблеми довкілля] / Джура Н. М. // Екол. вісн. – 2026. – № 5. – С. 10–12. – Бібліогр.: с. 12.

11. Дезактивація рідких радіоактивних відходів Чорнобильської зони відчуження : шляхи вирішення / Забулонов Ю., Мельниченко Т., Кадошников В. [та ін.] // Довкілля та здоров'я. – 2023. – № 2. – С. 16–23 : іл. – Бібліогр.: с. 22–23.

12. Екологічні аспекти відновлення довкілля : комплексний спосіб дезактивації радіоактивно забруднених ґрунтів / Забулонов В. М. [та ін.] // Довкілля та здоров'я. – 2024. – № 2. – С. 36–44.

13. Носовський, А. В. Щодо наслідків тимчасової окупації території зони відчуження Чорнобильської АЕС : стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 20 квітня 2022 року / Носовський Анатолій Володимирович // Вісн. Нац. акад. наук України. – 2022. – № 6. – С. 66–71.

14. Плахута, В. В. Вплив Чорнобильської катастрофи на Європу : [основні аспекти впливу наслідків Чорнобильської катастрофи на європейські країни] / В. В. Плахута // Вісн. Черкас. ун-ту. Серія : Іст. науки. – Черкаси, 2013. – № 35. – С. 147–151. – Бібліогр.: с. 151.

15. Радіологічні наслідки аварії на Чорнобильській АЕС крізь призму проблем протирадіаційного захисту населення України // Довкілля та здоров'я. – 2016. – № 1. – С. 22–23.

16. Соботович, Є. Ядерна енергетика і наслідки Чорнобильської катастрофи / Є. Соботович // Вісн. Нац. акад. наук України. – 2009. – № 4. – С. 29–39.

17. Стан та проблеми ядерної і радіаційної безпеки в Україні : наук.-інформ. зб. / Нац. центр з питань євроатлантичної інтеграції України ; [за ред. В. П. Горбуліна]. – Київ : Євроатлантикінформ, 2006. – 212 с.

18. 30 років подолання. Наслідки Чорнобильської катастрофи : здобутки і прорахунки : [статті] // Надзвичай. ситуація. – 2026. – № 4. – С. 1–56. – Авт.: Наталя Суховірська, Ірина Цушко, Юрій Рой та ін.

19. Устінова, І. І. Реінтеграція зони відчуження Чорнобильської АЕС на базі комплексу проектно-планувальних робіт / І. І. Устінова, М. М. Дьомін, Г. В. Айлікова // Укр. геогр. журн. – 2020. – № 4. – С. 11–18.

20. Чорнобильська катастрофа: наслідки та шляхи розв'язання проблем / [Всеукр. екол. ліга, Центр екол. освіти та інформації ; голов. ред. Тимочко Т. В.]. – Київ : Аспект-Поліграф, 2015. – 31 с. – Містить бібліогр.

21. Ядерна енергетика у світі та Україні: стан та перспективи розвитку : [статті] // Нац. безпека і оборона. – 2008. – № 3. – С. 2–35.

22. Аккерман, Г. Пройти крізь Чорнобиль : пер. з фр. / Галя Аккерман ; [голов. ред. С. Головка]. – Київ : Либідь, 2018. – 167 с. : іл. – Містить бібліогр.

23. Белан, В. Ю. Чорнобильська катастрофа – як це було і що ми маємо сьогодні / Белан В. Ю. // Екол. вісн. – 2011. – № 6. – С. 24–26. – Бібліогр.: с. 26.

24. Білицький, В. Післячорнобильські реалії / Василь Білицький // Слово Просвіти. – 2017. – 27 квіт.-3 трав. (Число 18). – С. 4.

25. Біль і тривоги Чорнобиля / [ред. М. Сорока ; упоряд. Ю. Сафонов]. – Київ : Київ. правда, 2006. – 287 с. : фот.

26. Бочка, С. Ставку робили на жертовність і героїзм, або Із совковою лопатою на ядерного монстра : [новий етап в історії Чорнобильської АЕС] / Сергій Бочка // Пожеж. та техноген. безпека. – 2019. – № 4. – С. 31–33 : фот.

27. Васильченко, Б. Без сорому і відповідальності : до сорокових роковин катастрофи на Чорнобильській атомній електростанції / Борис Васильченко // Україна молода. – 2026. – 8 квіт. (№ 14). – С. 7.

28. Векленко, О. Чорнобиль: етюди з натури = Chornobyl: sketches from life : [спогади] / Олег Векленко ; [голов. ред. А. А. Клімов]. – Харків : Фабула, 2019. – 141, [2] с. : іл.

29. Вічні дзвони подвигу й скорботи : [одна з найтрагічніших аварій на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС 26 квітня

1986 року] / підгот. А. Рихтик // Дати і події. – 2026. – № 1. – С. 92–96 : фот.

30. Вишневський, І. М. Етапи розвитку ядерної енергетики після Чорнобильської катастрофи / Вишневський Іван Миколайович, Давидовський Володимир Володимирович // Вісн. Нац. акад. наук України. – 2016. – № 4. – С. 92–98.

31. Григорчук, М. Білі тіні Чорнобиля : [до 30-ї річниці аварії на Чорнобильській АЕС] / Микола Григорчук // Київ. – 2016. – № 9/10. – С. [2]–15.

32. Гордєєва, А. Д. Порівняльна характеристика ранніх фаз розвитку подій під час аварії на Чорнобильській та «Фукусіма-1» атомних електростанціях / Гордєєва А. Д. // Екол. вісн. – 2011. – № 2. – С. 24–25. – Бібліогр.: с. 25.

33. Долгих, М. 17 миттєвостей Чорнобильської весни : маловідомі факти про найбільшу екол. аварію ХХ ст. та ліквідацію її наслідків / Микола Долгих // Військо України. – 2011. – № 4. – С. 39.

34. День Чорнобильської трагедії : [26 квітня 1986 р.] / Пресслужба Апарату Верховної Ради України // Голос України. – 2025. – 26 квіт. (№ 82). – С. [8] : фот.

35. Дубов, В. Пам'ятаймо уроки Чорнобиля : [до 30-річчя від дня аварії] / Вольт Дубов // Наука і сусп.-во. – 2016. – № 3/4. – С. 47– 51.

36. Долінський, А. А. Чорнобильська аварія тридцять років потому / Долінський Анатолій Андрійович // Вісн. Нац. акад. наук України. – 2016. – № 10. – С. 60–67. – Бібліогр.: с. 67.

37. Загреба, М. Пропусти Чорнобиль крізь серце : фотокнига / М. Загреба. – Київ : Спалах, 2002. – 120 с.

38. Зяцьєв, С. Гіркий квітень : [31 рік тому сталася Чорнобильська катастрофа] / Сергій Зяцьєв // Військо України. – 2017. – № 4. – С. 54–57.

39. Житня, Л. Чорнобиль – очима жінок. Інтерв'ю з «атомною катастрофою» / Людмила Житня ; [упоряд. Л. Житня ; ред. П. Перебийніс]. – Київ : Стелла-Гранд, 2020. – 607 с. : іл. – Бібліогр.: с. 602–603.

40. Книга пам'яті чорнобильців Диканщини : до 30-річчя аварії на Чорнобильській АЕС / [авт.-упоряд. В. П. Радченко]. – Полтава : Дивосвіт, 2017. – 326 [1] с. : іл.

41. Лебець, І. «Писати про Чорнобиль – заборонено...» : [замовчування радянською системою аварії на ЧАЕС] / Іван Лебець // Нова Доба. – 2000. – 27 квіт. (№ 34). – С. 6 : фот.

42. Лепаже, Е. Одна весна в Чорнобилі [Образотворчий матеріал] : [комікс] / Еммануель Лепаже ; [пер. з фр. О. Макарової]. – Київ : Майстер кн., 2020. – 164 с. : іл.

- 43. Матвійчук, Д.** Аварія на Чорнобильській АЕС : 30 років потому / Дмитро Матвійчук, Людмила Солодчук // Охорона праці. – 2016. – № 5. – С. 18–21.
- 44. Паренюк, О.** Страшне, прекрасне та потворне в Чорнобилі: від катастрофи до лабораторії / Олена Паренюк, Катерина Шаванова ; [голов. ред. О. Дубчак]. – Київ : Віхола, 2023. – 300, [2] с. : іл.
- 45. Плохій, С. М.** Атоми і попіл. Глобальна історія ядерних катастроф : пер. з англ. / Сергій Плохій ; [наук. ред. Т. Козачук]. – Київ : Наш Формат, 2024. – 340, [1] с. : іл.
- 46. Плохій, С. М.** Чорнобиль. Історія ядерної катастрофи : [пер. з англ.] / Сергій Плохій. – Харків : Бібколектор, 2019. – 395, [1] с. : іл.
- 47. Рябко, В.** Лицарі Чорнобильського неба : [тридцять років тому льотчики армій авіації ВПС, щоб закрити з повітря зруйнований реактор ЧАЕС, здійснювали до 30 вильотів на день] / Віктор Рябко // Військо України. – 2016. – № 4. – С. 54–57.
- 48. Сирота, О.** Чорнобиль. Живий альбом [Образотворчий матеріал] / Олександр Сирота. – Київ : Основа-Принт Плюс, 2021. – [80] с. : іл.
- 49. Солощенко, Н.** Чорнобильська проблема в міжнародному вимірі / Наталя Солощенко // Віче. – 2011. – № 4. – С. 31–33.
- 50. Сущенко, М.** Екскурс у Чорнобиль = Into Chernobyl / Марія Сущенко ; [редкол.: Мунін Г. Б. та ін.]. – Київ : Агентство по розповсюдж. друку, 2016. – 271 с. : іл.
- 51. Тарас, Я.** Мікрорентгени української пам'яті : [іст.-етногр. експедиція вчених Ін-ту народознавства НАН України в Чорнобильську зону, 1995-2003 рр.] / Ярослав Тарас // Дзвін. – 2016. – № 4. – С. [105]–144 : фот.
- 52. Техногенна катастрофа 1986 р. в документах КДБ УРСР :** [до 30-річчя аварії на Чорнобильській АЕС] // Укр. іст. журн. – 2016. – № 2. – С. [163]–197.
- 53. [30 років аварії на Чорнобильській атомній електростанції] :** [історія, експедиція в зону відчуження : статті] // Пам'ятки України: історія та культура. – 2016. – № 6. – С. 3–33. – Авт.: Сергій Махун, Олександр Неживий, Таїсія Шаповаленко та ін.
- 54. Трохим, С.** 1986. Чорнобильські хроніки: людський фактор, замовчування правди, зона відчуження, параліч майбутнього, мутація / [Сергій Трохим ; ред. А. Журава]. – Брустурів : Дискурсус, 2016. – 223 с.
- 55. Чорнобиль – поруч :** фотоальбом / ред. Б. Патон. – Київ : Дніпро, 2000. – 199 с.

Чорнобиль в художній літературі та публіцистиці

- 56. Алексієвич, С. О.** Чорнобильська молитва (хроніка майбутнього) / Світлана Алексієвич ; [пер. з рос. В. Бойка]. – Харків : Фоліо, 2020. – 281, [2] с.
- 57. Андржевський, А.** Чорнобильська бувальщина / Анатолій Андржевський ; [ред. Т. Троснікова]. – Київ : Гамазин, 2019. – 154, [1] с. : іл.
- 58. Гейл, Р. П.** Останнє попередження: спадщина Чорнобиля : докум. повість / з англ. пер. В. Романець. – Київ : Молодь, 1989. – 157, [1] с. : іл.
- 59. Горболіс, Л.** Чорнобиль як текст у творах Маркіяна Камиша : [на прикладі творів «Оформляндія», «Чормет», «Ряска»] / Лариса Горболіс // Слово і Час. – 2023. – № 3. – С. 50–65. – Бібліогр.: с. 62–64.
- 60. Гусєв, О.** 25 років віч-на віч з «Чорнобилем» : докум.-публіцист. твір / Олег Гусєв. – Київ : Золоті ворота, 2011. – 624 с.
- 61. Демський, А.** Чорнобильський роман : [роман] / Анатолій Демський ; [передм. О. Михеда]. – Київ : Саміт-Книга, 2021. – 366, [1] с.
- 62. Камиш, М.** Прогулянка в Зону (Оформляндія) / Маркіян Камиш. – Київ : Нора-Друк, 2016. – 122, [2] с. : іл.
- 63. Камиш, М.** Чормет : повість / Маркіян Камиш. – Київ : Нора-Друк, 2017. – 157, [1] с.
- 64. Костін, І. Ф.** Чорнобиль: сповідь репортера : [кн.-альбом] / Костін Ігор Федорович. – Київ : Мистецтво, 2002. – 320 с. : іл.
- 65. Купрієнко, О.** Чорнобильська хроніка. Люди : [у 2 кн.] / Ольга Купрієнко, Алла Багірова. – Харків : Фоліо, 2021.
- 66. Мигашко, О.** Подорож постчорнобильського міфу : [п'єса «Баба Пріся, або На початку і наприкінці часів», укр. реж. Павла Ар'є у Херсонському обл. акад. муз.-драм. театрі ім. М. Куліша] / Олена Мигашко // Укр. театр. – 2017. – № 2/3. – С. 14–17 : фот.
- 67. На Чорнобиль летять журавлі...** [добірка сценаріїв] // Позакл. час. – 2021. – № 2. – С. 48–58.
- 68. Пащенко, А.** Міф чорнобильський, міф України...: [укр.-амер. худож. фільм «Брама» укр. реж. Володимира Тихого] / Пащенко Анастасія, Тихий Володимир Вікторович // Кіно-Театр. – 2018. – № 6. – С. 14–15 : фот.
- 69. Площенко, В. Д.** Кризь призму Чорнобиля : докум.-публіцист. нариси / Володимир Площенко ; [ред. М. Терещенко]. – Київ : Твім інтер, 1998. – 228, [2] с. : іл.
- 70. Поліщук, Я.** Метафора Чорнобиля : [тема Чорнобиля в укр. літ., зокрема на прикладі роману Т. Зарівни «Мовчання цезію»] / Ярослав Поліщук // Дзвін. – 2023. – № 9/10. – С. 225–230.

71. Тримбач, С. Чорнобильська шинель : [англ.-амер. іст. драма «Чорнобиль» швед. реж. Йохана Ренка] / Сергій Тримбач // Кіно-Театр. – 2019. – № 5. – С. 10–12 : фот.

72. Чорнобильська трагедія: і мертвим, і живим, та ненародженим...: у 2 кн. / [авт.-упоряд. та ред. С. П. Красильников]. – Харків : АРТІС, 2011.

73. Шовкошитний, В. Чорнобиль: я бачив : повість / Володимир Шовкошитний. – Вид. 3-тє, переробл. й допов. – Київ : Укр. пріоритет, 2019. – 326 с. : іл.

Інтернет-ресурси

74. Капранов, В. В. Коли почався Чорнобиль? Чорнобильська трагедія. Історія України від імені Т. Г. Шевченка [Електронний ресурс] / В. В. Капранов // YouTube: канал. – Електрон. відеодані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=gRoOMkJanQg> (дата звернення: 06.04.2026). – Назва з екрана.

75. Криштопа, О. Чорнобиль: правда, брехня і наслідки : [історія катастрофи] [Електронний ресурс] / Олег Криштопа // YouTube: канал. – Електрон. відеодані. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=QU-ig0_ZGCq (дата звернення: 06.04.2026). – Назва з екрана.

76. Найбільша техногенна катастрофа ХХ ст. : Чорнобильська аварія [Електронний ресурс] // Український інститут національної пам'яті : [сайт]. – Електрон. і текст. дані. – Режим доступу: <https://uinp.gov.ua/press-centr/novyny/naybilsha-tehnogenna-katastrofa-hh-st-chornobylska-avariya> (дата звернення: 06.04.2026). – Назва з екрана.

77. Першотравнева демонстрація після вибуху на ЧАЕС : злочин радянської влади [Електронний ресурс] // Українець : [сайт]. – Електрон. і текст. дані. – Режим доступу: <https://www.ukrainer.net/demonstratsiia-pislia-chaes/> (дата звернення: 06.04.2026). – Назва з екрана.

78. Чорнобиль – екологічна катастрофа ХХ століття [Електронний ресурс] : [причини аварії, наслідки для природи та вплив на здоров'я та життя людей, подальша доля АЕС] // Професійний коледж індустрії краси і технологій м. Житомира : [сайт]. – Електрон. і текст. дані. – Режим доступу: <https://zhpilp.licey.org.ua/chornobil-10-00-50-23-04-2020/> (дата звернення: 06.04.2026). – Назва з екрана.

79. Чорнобильська катастрофа. Пам'ятаємо [Електронний ресурс] : [екологічно-соціальна катастрофа] // Факультет механіко-математичний. Львів. нац. ун-т. ім. Івана Франка : [сайт]. – Електрон. і текст. дані. – Режим доступу: <http://mmf.lnu.edu.ua/le/cor/342> (дата звернення: 06.04.2026). – Назва з екрана.

80. Що про Чорнобиль (не)приховувала радянська влада [Електронний ресурс] // Український інститут національної пам'яті : [сайт]. – Електрон. і текст. дані. – Режим доступу: <https://uinp.gov.ua/informaciyini-materialy/statti/shcho-pro-chornobyl-nepryhovuvala-radyanska-vlada> (дата звернення: 06.04.2026). – Назва з екрана.

Інформація про найбільшу техногенну катастрофу в історії людства, спричинену вибухом на четвертому енергоблоці ЧАЕС 26 квітня 1986 року, партійне керівництво та спецслужби СРСР одразу віднесли до категорії таємної.

Чорнобильська катастрофа і Черкащина

81. Україна. Радіаційна небезпека [Карта] : [екол. стан після аварії на ЧАЕС, зокрема Черкаська область] / Всеукр. екол. ліга ; В. А. Барановський [та ін.]. – Київ : КВКФ, 2004. – 1 к. : кольор.

82. Карталапова, Ю. 103 населені пункти Черкащини забруднені радіонуклідами / Юлія Карталапова // Вечір. Черкаси. – 2007. – 25 квіт. (№ 17). – С. 7.

83. Безвинний, А. Ф. Чорнобильська катастрофа і агропромислове виробництво в Черкаській області / Безвинний А. Ф., Мислюк О. О. // Вісн. Черкас. держ. технол. ун-ту. – 2005. – № 2. – С. 133–138. – Бібліогр.: с. 138.

84. Бугеря, М. Наративні репрезентації Чорнобильської катастрофи : регіональний вимір / Марина Бугеря // Культурно-історична спадщина України: перспективи дослідження : матеріали IV-ої Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси-Канів, 07-08 жовт. 2021 р. – Черкаси, 2021. – С. 84–88.

85. Голобородько, С. Д. Понад 154 тисячі черкащан потерпіли від чорнобильської біди / С. Д. Голобородько // Вісн. Городищини. – 2006. – 22 квіт. (№ 29). – С. 2.

86. Дзвони Чорнобиля : [трагедія на Чорнобильській АЕС та вплив на Черкащину : статті] // Нова Доба. – 2014. – 24 квіт. (№ 31). – С. 10–11. – Надія Білоус, Світлана Соболь, Алла Слинько.

87. Довгань, Г. Світова цивілізація не знала подібного за масштабністю лиха : [екол. наслідки аварії на Черкащині] / Григорій Довгань // Нова Доба. – 2000. – 27 квіт. (№ 34). – С. 6.

88. Нам в спину дихає Чорнобиль : [наслідки Чорнобильської катастрофи для Черкащини] // Катериноп. вісн. – 2021. – 16 квіт. (№ 28/29). – С. 3.

89. Черкаський біль Чорнобиля / [авт.-упоряд.: М. К. Онищук, В. М. Семенець ; редкол.: М. І. Тимошенко та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2006. – 164, [1] с. : іл. – Бібліогр.: с. 163–164.

90. Чикало, Р. Черкащина – на п'ятому місці серед найбільш постраждалих від Чорнобильської катастрофи областей України [розмова з дир. Департаменту соц. захисту населення облдержадміністрації] / розмовляла Соболь Світлана // Нова Доба. – 2014. – 16 груд. (№ 96). – С. 8.

91. Чорний біль українців : [Черкащина і Чорнобиль] / підгот. Іван Калініченко // Рідне місто Черкаси. – 2012. – 25 квіт. (№ 17). – С. 8.

92. [Чорнобильська трагедія] : [статті] // Черкащина регіональна. – 2011. – 29 квіт. (№ 14). – С. 1–12. – Авт.: Світлана Єренкова, Володимир Брожик, В'ячеслав Шестопапов.

Земляки-ліквідатори

93. Бійці невидимої війни : кн. нарисів, присвяч. ліквідаторам-чорнобильцям Кам'ян. р-ну / [С. Л. Магльована, Т. П. Чупак, О. А. Мушта та ін. ; ред. В. В. Бабенко та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2019. – 215 с. : іл.

94. Виріна, Л. А. Тієї вогняної ночі : Чорнобильська оповідь / Виріна Л. А. – Київ : Молодь, 1989. – 192 с.

95. Глущенко, А. Вклонімося ж їх пам'яті в цю мить, єднаймося в скорботному мовчанні...: [спогади ліквідаторів зі Смілянщини про наслідки аварії на Чорнобильській АЕС] / Андрій Глущенко // Смілян. обрії. – 2019. – 11 груд. (№ 50). – С. 8 ; 18 груд. (№ 51). – С. 9.

96. Калюжна, С. Гіркі спогади про Чорнобиль : [черкащани-ліквідатори] / Сніжана Калюжна // Нова Доба. – 2018. – 26 квіт. (№ 17). – С. 1, 6.

97. Ліквідуючи техногенну катастрофу: загинули при ліквідації на Чорнобильській АЕС і померли внаслідок радіоактивного забруднення : [черкащани-ліквідатори] // Книга Скорботи України. Черкаська область / редкол.: М. С. Овчаренко (голова) [та ін.]. – Київ, 2005. – Т. 3 : Світло безсмертного подвигу : підсумкове вид. – С. 219–251.

98. Степанов, М. Монумент, що вражає : [«Стіна пам'яті» 347-и ліквідаторам на ЧАЕС в Черкас. ін-ті пожеж. безпеки] / Максим Степанов // Прес-Центр. – 2006. – 3 трав. (№ 20). – С. 4.

99. Чорнобиль: гіпотези, реальність / авт.-упоряд.: М. Онищук, В. Семенець. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 271 с. – Бібліогр.: с. 267–268.

100. Чорнобильська трагедія у свідченнях очевидців : [Черкащина і Чорнобиль : статті] / підгот. Алла Слинко // Нова Доба. – 2013. – 23 квіт. (№ 30). – С. 4–5.

101. Щербак, Ю. Н. Чорнобиль : докум. повість / Щербак Ю. Н. – Київ : Дніпро, 1989. – 223 с.

102. Степанов, М. Початок і кінець життя – Чорнобиль : [про В. Правика і В. Кібенка, випускників Черкас. ін-ту пожеж. безпеки ім. Героїв Чорнобиля] / М. Степанов // Прес-Центр. – 2006. – 26 квіт. (№ 19). – С. 11.

103. Сноз, Г. Чорнобиль: категорія вижити : [про ліквідаторів В. Правика і В. Кібенка, випускників Черкас. ін-ту пожеж. безпеки ім. Героїв Чорнобиля] / Геннадій Сноз // Нар. правда. – 2011. – 27 квіт. (№ 17). – С. 5 : фот.

104. Єренкова, С. Подвиг, гідний вічної пам'яті поколінь : [про ліквідаторів аварії на ЧАЕС, зокрема В. Правика і В. Кибенка] / Світлана Єренкова // Черкащина регіональна. – 2011. – 29 квіт. (№ 14). – С. 6–7 : фот.

105. Бійці невидимої війни : кн. нарисів, присвяч. ліквідаторам-чорнобильцям Кам'янського р-ну / [С. Л. Магльована, Т. П. Чупак, О. А. Мушта та ін.] ; ред.: В. В. Бабенко [та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2019. – 215 с.

106. Барздун, В. «Це було як на війні» : [бесіда з колиш. керівником Черкас. зведеного загону пожежників про аварію на ЧАЕС] / розмовляла Світлана Хорошко // Прес-Центр. – 2006. – 26 квіт. (№ 19). – С. 10.

107. Коваль, І. «Я захищав Батьківщину і свою сім'ю» : [герой-чорнобилець А. Величко, житель м. Чигирин] / Ірина Коваль // Черкас. край. – 2012. – 25 квіт. (№ 32). – С. 6.

108. Мушта, О. А. Василь Михайлович Ганнока : [ліквідатор аварії на ЧАЕС, житель м. Кам'янка] / Олександр Анатолійович Мушта // Джерело : матеріали 15-ї наук.-практ. краєзнавчої конф. «Історія рідного краю в контексті історії України», [Кам'янка], 20 квіт. 2018 р. / [упоряд. Шамрай О. Г.]. – Черкаси, 2018. – Вип. 15. – С. 136–140.

109. Чупак, Т. П. Відгомін Чорнобиля в житті Володимира Олександровича Зайвенка [ліквідатора аварії на ЧАЕС, жителя м. Кам'янка] / Таміла Петрівна Чупак // Джерело : матеріали 15-ї наук.-практ. краєзнавчої конф. «Історія рідного краю в контексті історії України», [Кам'янка], 20 квіт. 2018 р. / [упоряд. Шамрай О. Г.]. – Черкаси, 2018. – Вип. 15. – С. 89–92.

110. Красильник, В. «Наш батя» : [ліквідатор-чорнобилець А. М. Клопотенко, уродженець м. Ватутіне] / Віра Красильник // Земля Черкаська. – 2008. – 1 трав. (№ 19). – С. 4.

111. Безуглий, В. Під час ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС черкащанин Сергій Корочкін отримав дозу радіації, що вп'ятеро

перевищувала мінімально допустиму річну / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2011. – 13 груд. (№ 100). – С. 6 : фот.

112. Безуглий, В. П'ятикратна доза : [про С. Корочкіна, ліквідатора аварії на ЧАЕС, жителя м. Черкаси] / Володимир Безуглий // Погляд часу. – 2016. – 21 квіт. (№ 17). – С. 11.

113. Корочкін, С. С. «Я служив у Чорнобилі фельдшером» : [спогади черкащанина С. Корочкіна про його перебування у Чорнобилі 1986 р.] / Корочкін Сергій Сергійович // Черкас. край. – 2021. – 21 квіт. (№ 16). – С. 4.

114. Грищенко, Д. Слово про ліквідатора Чорнобильської трагедії : [С. А. Крамаренко, учасник ліквідації аварії на ЧАЕС, житель м. Сміла] / Д. Грищенко // Смілян. обрії. – 2010. – 14 трав. (№ 21). – С. 3 : фот.

115. Мазур, М. «Вразили самовідданість наших людей, патріотизм» : [розповідає Михайло Мазур, учасник ліквідації аварії на ЧАЕС] / розмовляла Надія Білоус // Нова Доба. – 2014. – 24 квіт. (№ 31). – С. 10.

116. Володимир Правик у пам'яті рідних : [спогади про В. Правика, ліквідатора аварії на ЧАЕС та його родину] // Вісн. Городищини. – 2011. – 22 квіт. (№ 16). – С. 6 : фот.

117. Ткачук, М. «Син до кінця вірив, що житиме...» : [В. Правик, ліквідатор аварії, Герой України] / М. Ткачук // Україна молода. – 2011. – 27 квіт. (№ 70). – С. 8 : фот.

118. Білецький, Ф. Друге народження Володимира Соколова : [спогади про аварію на ЧАЕС В. Соколова, ліквідатора аварії, жителя м. Звенигородка] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2013. – 26 квіт. (№ 34). – С. 5.

119. Демченко, О. Черкащанин Юрій Федін і будував Чорнобильську АЕС, і гасив її... : [про ліквідатора Ю. Федіна, жителя м. Черкаси] / Оксана Демченко, В'ячеслав Шестопапов // Прес-Центр. – 2011. – 27 квіт. (№ 17). – С. 25.

120. Моренко, Л. «Чорнобилець» Борис Чорновол: «Свідомо працював на ЧАЕС, щоб урятувати від лиха інших» : [спогади Б. Г. Чорновола, жителя м. Корсунь-Шевченківський] / Людмила Моренко // Нова Доба. – 2018. – 26 квіт. (№ 17). – С. 7.

121. Коваленко, Н. «Хто сіяв цю біду і хто її поже» : [С. І. Шкворець, ліквідатор аварії на ЧАЕС, житель м. Золотоноша] / Н. Коваленко // Вісн. Золотоніщини. – 2011. – 9 груд. (№ 48). – С. 5.

Інтернет-ресурси

122. Відлуння Чорнобильських дзвонів : [відеоінформина до Дня Чорнобильської катастрофи] [Електронний ресурс] / Черкас. обл. універс. наук.

б-ка ім. Тараса Шевченка // YouTube : канал. Електрон. відеодані. – Режим доступу: <http://new.library.ck.ua/index.php/korystuvachu/novyny/vidlunnia-chornobylyskikh-dzvoniv> (дата звернення: 06.04.2026). – Назва з екрана.

123. Чорнобильська катастрофа – найбільша техногенна аварія в історії людства [Електронний ресурс] : [вплив на Черкащину] // Черкас. обл. центр контролю та профілактики хвороб : [сайт]. – Електрон. і текст. дані. – Режим доступу: <https://ck.cdc.gov.ua/news/chornobylyska-katastrofa-najbilsha-tehnogenna-avariya-v-istoriyi-lyudstva/> (дата звернення: 06.04.2026). – Назва з екрана.

124. Чорнобильська катастрофа у цифрах (інфографіка) : [вплив на природу та здоров'я людей Черкащини] // Дзвін: медіагрупа «Нова Молодь Черкащини» – «Дзвін». – Електрон. і текст. дані. – Режим доступу: <https://dzvin.media/news/chornobylyska-katastrofa-u-czyfrah-infografika/> (дата звернення: 06.04.2026). – Назва з екрана.

Бібліографічні джерела

125. Черкащина: відлуння Чорнобильської катастрофи : (бібліогр. список літ.) / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; уклад.: Адешелідзе Н. В., Поліщук-Левченко В. М. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2011. – 8 с.

Бібліографічне видання

**«Зірка полин»:
40 років Чорнобильської катастрофи**

Інформаційний список літератури

Укладачі: **Поліщук-Левченко Вікторія Миколаївна**
Левченко Анастасія Ігорівна

Відповідальна за випуск **В. М. Величко**

Редакторка **О. І. Дяглюк**

Формат 60x84/16

Комунальний заклад « Обласна універсальна наукова бібліотека
імені Тараса Шевченка»
Черкаської обласної ради

18001, м. Черкаси, вул. Байди Вишневецького, 8.

Підписано до друку 07.04.2026. Тир. 10. Ксерокс ОУНБ імені
Тараса Шевченка